

Projekt

z dnia 28 stycznia 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADA GMINY W ROPIE**

z dnia 28 stycznia 2022 r.

w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczej straży pożarnej z terenu gminy Ropa, którzy uczestniczyli w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, ze zm.) oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2021, poz. 2490), Rada Gminy Ropa uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala wysokość ekwiwalentu pieniężnego naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej:

- 1) 15 złotych dla strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej,
- 2) 5 złotych dla strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w szkoleniu lub ćwiczeniu.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ropa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022 r.

UZASADNIENIE

Z dniem 1 stycznia 2022 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, która wprowadziła szereg rozwiązań, bardzo istotnych z punktu widzenia funkcjonowania jednostek OSP. Ustawa zawiera także regulacje odnoszące się do samorządu gminnego.

Art. 15 w/w ustawy stanowi o ekwiwalencie pieniężnym za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. W ust. 2 przywołanego artykułu zawarto zobowiązanie gminy w zakresie ustalenia wysokości ekwiwalentu oraz jego aktualizacji nie rzadziej niż raz na 2 lata.

Natomiast w art 48 ustawodawca postanowił, iż uchwały, o których mowa w art. 15 ust. 2, podejmuje się po raz pierwszy w terminie do dnia 30 czerwca 2022 r.

Formułując nowe przepisy ustawodawca w art. 38, pkt 12) uchyła wcześniejszą regulację stanowiącą podstawę podjętej wcześniej uchwały ustalającej wysokość ekwiwalentu dla strażaków ochotników, a mianowicie art 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Konsekwencją tak sformułowanej normy prawnej jest utrata ważności z dniem 1 stycznia 2022 roku wszystkich aktów wykonawczych wydanych na podstawie uchylonego przepisu, w tym uchwały Nr XVI/114/20 z dnia 28 lutego 2020 r. Rady Gminy Ropa w sprawie ustalenia ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych terenu gminy Ropa. W następstwie czego, brak jest możliwości wypłaty ekwiwalentu do czasu podjęcia stosownej uchwały na mocy nowych przepisów.

Komenda Główna PSP wydała stanowisko zgodnie z którym dotychczasowe akty wykonawcze wydane na mocy uchylonego przepisu wspomnianego art. 28 zachowują moc do czasu wydania nowych jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2022 r. nie mniej jednak tego rodzaju stanowisko nie stanowi źródła prawa.

W związku z powyższym proponuje się podjęcie przez Wysoką Radę uchwały ustalającej wysokość ekwiwalentu dla ratowników OSP w oparciu o nową normę prawną tj. art. 15 zgodnie z przygotowanym projektem.

W jego treści celowo pominięto ewentualny paragraf dot. utraty mocy poprzedniej uchwały. Nie należy bowiem uchylać przepisów, które utraciły moc prawną z powodu uchylecia ich podstawy.

Projekt przewiduje również wejście w życie nowej uchwały z mocą wsteczną tj. od dnia 1 stycznia 2022 r.

W praktyce wprowadzanie przepisów z mocą wsteczną budzi wątpliwości, w tej sytuacji wydaje się jednak w pełni uzasadnione. Kwestia ta została uregulowana w ustawie z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, Kluczowe zapisy znajdują się w art. 4 ust. 1 i art. 5 ww. ustawy. Artykuł 4 ust. 1 wyraża generalną zasadę, że akty normatywne (m.in. akty prawa miejscowego organów stanowiących JST) zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych, wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Natomiast w art. 5 ustawy ustawodawca zawarł niejako wyłom od ww. zasady, wskazując, że powyższe nie wyłącza możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Zdaniem trybunału

Z wzajemnego stosunku art. 4 ust. 1 i art. 5 ustawy wynika jednak, że zakaz z art. 4 ust. 1 nie ma charakteru bezwzględny i w sytuacjach nadzwyczajnych można od niego odstąpić, stosując przy nadawaniu wstecznej mocy wspomniany art. 5. Jednak warunkiem koniecznym dla zastosowania tego uregulowania jest to, aby taka operacja nie sprzeciwiała się zasadom demokratycznego państwa prawnego. Przy tym wprowadzany akt ma polepszać sytuację prawną niektórych adresatów danej normy i nie pogarszać sytuacji prawnej pozostałych adresatów (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 25 września 2000 r. (sygn. akt K 26/99, OTK 2000, nr 6, poz. 186). Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika dopuszczalność wprowadzania w życie przepisów z mocą wsteczną. Ale wynika też wyjątkowość i kontrowersyjność zezwolenia ustawodawcy na retroaktywne działanie prawa. Chodzi o pojemność i niedookreślenie pojęć będących warunkami uprawniającymi do takiego działania, tj. zwrot „demokratyczne państwo prawne” oraz sformułowanie „zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie”.

Dwa warunki

W kontekście powyższych założeń należy przyjąć, że istota problemu sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy akt prawa miejscowego, jakim jest uchwała organu stanowiącego gminy, może wejść w życie z mocą obowiązującą wstecz i na jakich warunkach? Odpowiedź może być pozytywna tylko wówczas, gdy zostaną spełnione opisane wyżej warunki. W praktyce sprowadza się to do dokonania przez organ

stanowiący JST oceny przez pryzmat warunków określonych w art. 5 ustawy. Można przyjąć, że wprowadzenie wstecznej mocy obowiązującej aktu prawa miejscowego jest możliwe, jeżeli:

- po pierwsze: nastąpi polepszenie sytuacji prawnej niektórych adresatów wprowadzanych norm, przy jednoczesnym niepogorszeniu sytuacji innych adresatów,
- po drugie: organ stanowiący należycie i wyczerpująco uzasadni konieczność wprowadzenia aktu prawa miejscowego z mocą wsteczną poprzez podanie faktycznego i prawnego uzasadnienia, że pomimo działania wstecz aktu normatywnego będzie on realizował zasady demokratycznego państwa prawa.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie wniesionego projektu uchwały wydaje się w pełni uzasadnione, a nawet konieczne w możliwie najszybszym terminie.

Mając na uwadze przywołane argumenty należy stwierdzić, że podjęcie przedmiotowej uchwały w proponowanym brzmieniu pozwoli na wypłatę ekwiwaletów ratownikom ochotniczym straży pożarnych począwszy od dnia 1 stycznia 2022 r. czyli również tych, które miały miejsce po wejściu w życie przepisów nowej ustawy, a przed datą podjęcia nowej uchwały.